

Beslutningsforslag nr. B 77. Fremsat den 25. januar 2000 af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om større åbenhed i Europaudvalget

Folketinget beslutter, at referaterne fra Europaudvalgets møder skal gøres offentligt tilgængelige efter fire uger. Dog kan undtages sager,

som kræver fortrolighed af hensyn til forhandlingssituationen, indtil regeringen ikke længere finder fortroligheden påkrævet.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne har tidligere – i forbindelse med diskussionerne om reformer af EU-arbejdet i Folketinget i henholdsvis 1996 og 1998-99 – stillet forslag i retning af ovenstående, men der har ikke kunnet skabes enighed om dette. Nu har Sverige den 1. januar 2000 indført større åbenhed i behandlingen af EU-sagerne.

I Sverige offentliggør man nu de ordrette referater fra det svenske Europaudvalg to uger efter, at mødet har fundet sted. Formanden for den svenske Riksdags Europaudvalg, Søren Lekberg, siger til Berlingske Tidende den 1. januar 2000: »Det er et vigtigt skridt imod større åbenhed. Hensigten er, at alle, som vil – såvel offentligheden, journalister som forskere – skal kunne følge vore diskussioner på en hurtig og smidig måde.«

Når man i Sverige venter med at offentliggøre referaterne indtil 2 uger efter, at mødet har været holdt, skyldes det, at man på denne måde sikrer, at offentliggørelsen af referaterne ikke kommer til at skade den svenske forhandlingsposition i EU's Ministerråd. Sædvanen er, at forhandlingerne i Europaudvalget i Sverige finder sted, en uge før den endelige beslutning skal tages i EU. Ved at vente to uger risikerer man ikke, at en offentliggørelse skader den svenske forhandlingsposition, lyder argumentet.

Forslagsstillerne vil dog gerne medgive, at der kan være sager, som kommer til forhandling på et tidligere tidspunkt, hvor regeringen skal have et forhandlingsmandat i flere omgange, og hvor en for tidlig offentliggørelse kan skade den danske forhandlingsposition.

Forslagsstillerne foreslår – i modsætning til den svenske tidsfrist på 2 uger – at der skal gå 4 uger, før referaterne offentliggøres. Dette udelukkende af hensyn til mulighederne for, at Folketingets administration på teknisk forsvarlig vis kan færdiggøre referaterne.

Forslagsstillerne skrev i forbindelse med beretningen fra Europaudvalget den 19. februar 1999 om »større åbenhed i den danske EU-beslutningsproces«:

»Vi mener dog fortsat, at det er muligt – og ønskeligt – at størstedelen af de forhandlinger, som p.t. fore-

går i Europaudvalget, foregår for åbne døre – også i forhold til forhandlingsmandater. Det er efter vores opfattelse ret få sager, som nødvendiggør lukkede døre eller slukkede mikrofoner af hensyn til fortroligheden i forhold til den danske regerings eller andre landes interesser.«

Her gik vi altså ind for, at møderne i Europaudvalget var åbne under forhandlingerne, men at mikrofonerne kunne slukkes under mandatafgivninger, hvor den danske regerings forhandlingsposition kunne skades ved offentliggørelse før den endelige beslutning i EU.

I forvejen er det jo sådan, at i alle de sager, som diskuterer, og som der gives forhandlingsmandat til, går den pågældende minister ud til pressen, efter at mødet i Europaudvalget er overstået, og refererer, hvad man er nået frem til, og hvad der er regeringens holdning og beslutninger i forhold til den kommende uges møde i Ministerrådet.

Allerede i foråret 1996 skrev forlagsstillerne en række forslag til større åbenhed og indsigt i Europaudvalgets arbejde. Her var et af forslagene, at møderne i udvalget burde være åbne:

»Principielt burde behandlingen af EU-lovforslag være åben ligesom ved behandlingen i Folketinget af danske lovforslag. Det eneste hensyn, der taler herimod, er de situationer forud for de afgørende ministerrådsmøder, hvor det kan være nødvendigt at opretholde fortrolighed om de danske forhandlingspositioner. Dette vil i praksis kun være nødvendigt i helt specielle tilfælde, da den danske position jo normalt er almindelig kendt og af ministrene oplyses til pressen, efter at de har fået mandatet fra Europaudvalgets møde.« (29. marts 1996).

Når danske lovforslag vedtages i Folketinget, er der åbent for mikrofonerne, og både ministre og folketingsmedlemmer må redegøre åbent for deres holdninger og baggrunden for disse. Direktiver og forordninger fra EU – og ændringer af disse – skal efter vedtagelse i Ministerrådet omskrives til dansk lov. De bliver så enten fremsat som regeringens lovforslag til vedtagelse i Folketinget eller implementeres admini-

strativt i den danske lovgivning af det pågældende ministerium.

Behandlingen af allerede vedtagne direktivforslag i Folketinget er som regel en formssag, da regeringen jo har haft et flertal bag sin holdning til EU-forslaget.

Det er denne situation, som gør det berettiget, at der er så stor indsigt i og åbenhed omkring Europaudvalgets arbejde som muligt. I realiteten sidder der her repræsentanter for alle Folketingets partier og siger ja og nej til EU-forslag, som senere bliver dansk lovgivning, og dette helt uden om en åben debat, hvor både befolkningen og pressen kan kontrollere de argumenter og politiske konklusioner, som partierne i Folketinget lægger frem ved de normale 1. og 2. behandlinger og ind imellem disse udvalgsbehandlinger.

Forslagsstillerne håber, at der denne gang kan samles flertal for ovenstående beslutningsforslag, som vil være en klar forbedring af den offentlige indsigt i baggrunden for både regeringens politik og forslag til mandat.

Det har i mange år været sådan, at den danske model for behandlingen af EU-sager har været et forbillede for mange andre landes parlamenter. Markedsudvalget – som det hed dengang – blev nedsat, efter at Danmark blev medlem af EF i 1972, og det var dengang en totalt ny struktur i forhold til alle de andre EF/EU-lande. Men tiden står jo ikke stille, heller ikke i de andre lande, og vi må nu konstatere, at den svenske Riksdag i hvert fald er foran det danske Folketing i at sikre større viden, indsigt og åbenhed i behandlingen af EU-sagerne på dette område.

Skriftlig fremsættelse

Keld Albrechtsen (EL):

Som ordfører for forlagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om større åbenhed i Europaudvalget.

(Beslutningsforslag nr. B 77).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.